

Generalni pravobranilec A. Collins: pravo Unije nasprotuje nacionalni določbi ali praksi, po kateri nacionalna sodišča niso pristojna za presojo, ali je določba nacionalnega prava, ki je bila z odločbo ustavnega sodišča države članice razglašena za ustavno, v skladu s pravom Unije

Pravo Unije prav tako nasprotuje, da se zaradi takšne presoje zoper sodnika uvede disciplinski postopek in izreče disciplinska sankcija

RS je bil obsojen v kazenskem postopku v Romuniji. Soproga RS je 1. aprila 2020 vložila kazensko ovadbo med drugim zoper tri pravosodne uradnike; državnega tožilca in dva sodnika, ki jih je obtožila kršitve pravice RS do obrambe.

Pritožba je bila evidentirana pri Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția pentru Investigarea Infracțiunilor din Justiție (državno tožilstvo pri vrhovnem kasacijskem sodišču – oddelek za preiskovanje kaznivih dejanj v pravosodju; v nadaljevanju: SIJ).

Sodišče je v sodbi z dne 18. maja 2021¹ presodilo, da nacionalna zakonodaja, ki določa ustanovitev SIJ, nasprotuje pravu Unije, če ta ustanovitev ni utemeljena z objektivnimi in preverljivimi zahtevami po učinkovitem izvajanju sodne oblasti ter ne vsebuje posebnih jamstev, ki jih je opredelilo Sodišče.

S sodbo št. 390/2021, izdano 8. junija 2021, je Curtea Constituțională (ustavno sodišče) Romunije pojasnilo, da je v predhodnih sodbah presodilo, da so zgoraj navedene določbe ustavne. Curtea Constituțională (ustavno sodišče) je navedlo, da ne vidi razloga za odstopanje od teh sodb, ne glede na sodbo Sodišča z dne 18. maja 2021. Sicer člen 148(2) romunske ustave določa primarnost prava Unije pred nasprotnimi določbami nacionalnega prava, vendar to načelo ne more izključiti ali zanikati nacionalne ustavne identitete.

V teh okoliščinah je Curtea de Apel Craiova (višje sodišče v Craiovi) Sodišču predložilo zadevo, da se v bistvu pojasni, ali se sme nacionalnemu sodniku prepovedati in se ga izpostaviti grožnji disciplinskega postopka in sankcije zaradi presoje skladnosti nacionalne določbe, ki jo je ustavno sodišče te države članice razglasilo za ustavno, z določbami prava Unije.

Generalni pravobranilec A. Collins je v sklepih predlogih, predstavljenih na današnji dan, ugotovil, da je nacionalno sodišče v primeru, kot je obravnavani, vezano na razlago zadevnih določb, ki jo je podalo Sodišče. Nacionalno sodišče mora, če je to potrebno, odstopiti od presoje hierarhično višjega sodišča ali celo nacionalnega ustavnega sodišča, če glede na razlago Sodišča ocenjuje, da te določbe niso v skladu s pravom Unije.

V primerih, v katerih se država članica sklicuje na nacionalno identiteto, da bi upravičila neupoštevanje določb prava Unije, mora Sodišče preučiti, ali zadevne določbe dejansko predstavljajo resnično in dovolj resno grožnjo temeljnemu interesu družbe ali temeljnim političnim in ustavnim strukturam države članice. Nejasne, splošne in abstraktne trditve pa ne dosegajo tega praga. Vsekakor mora vsako sklicevanje na nacionalno identiteto upoštevati skupne vrednote,

¹ Sodba z dne 18. maja 2021, *Asociația „Forumul Judecătorilor din România“*, [C-83/19](#), [C-127/19](#), [C-195/19](#), [C-291/19](#), [C-355/19](#) in [C-397/19](#), glej tudi sporočilo za medije št. [82/21](#).

navedene v členu 2 PEU, in temeljiti na nedeljivih, univerzalnih vrednotah, navedenih v drugem odstavku preambule Listine.

V zvezi s tem je generalni pravobranilec opozoril, da je izrek sodbe Curtea Constituțională (ustavno sodišče) št. 390/2021 takšen, da vzbuja resen dvom, ali to sodišče upošteva osnovna načela prava Unije, kot jih je razlagalo Sodišče v sodbi z dne 18. maja 2021.

Očitno je, da v skladu s členom 148(2) romunske ustave, kot ga je razlagalo Curtea Constituțională (ustavno sodišče) v sodbi št. 390/2021, nacionalna sodišča ne smejo presoati skladnosti določbe nacionalnega prava, ki je bila z odločbo Curtea Constituțională (ustavno sodišče) razglašena za ustavno, s pravom Unije. To pravilo predložitvenemu sodišču dejansko onemogoča, da bi presojalo, ali sta ustanovitev in delovanje SIJ v skladu s pravom Unije, in po potrebi, v skladu z napotki, ki jih je Sodišče dalo v sodbi z dne 18. maja 2021, odstopilo od zadevnih določb nacionalnega prava v skladu z načeli primarnosti prava Unije in neposrednega učinka.

V zvezi s tem je generalni pravobranilec opozoril, da morajo nacionalna sodišča zagotoviti polno uporabo prava Unije v vseh državah članicah in vzpostaviti pravna sredstva, potrebna za zagotovitev učinkovitega pravnega varstva. Narava pravnega sredstva je odvisna od tega, ali ima akt Unije ali ukrep neposredni učinek. Če akt ali ukrep nima neposrednega učinka, imajo nacionalna sodišča zaradi njegove zavezujoče narave vseeno obveznost, da nacionalno pravo razlagajo v skladu s pravom Unije. V določenih okoliščinah lahko neizpolnjevanje te obveznosti pomeni podlago za odškodninsko tožbo zoper državo.

Tako morajo biti nacionalna sodišča, ki lahko odločajo o vprašanjih v zvezi z razlago in uporabo prava Unije, v položaju, da svoje funkcije izvajajo samostojno, ne da bi bila s komer koli kakor koli hierarhično povezana ali mu podrejena in ne da bi prejemale kakršne koli ukaze ali navodila. Med temi nedopustnimi zunanjimi posegi ali pritiski so tudi odločitve nacionalnega ustavnega sodišča, kakršna je odločitev Curtea Constituțională (ustavno sodišče) v sodbi št. 390/2021, katere namen je drugim nacionalnim sodiščem onemogočiti polno uporabo prava Unije in sodno varstvo pravic, ki jih pravo Unije priznava posameznikom.

Generalni pravobranilec je ugotovil, da si je Curtea Constituțională (ustavno sodišče) v sodbi št. 390/2021 **nezakonito prisvojilo pristojnost v nasprotju s členom 19(1), drugi pododstavek, PEU, načelom primarnosti prava EU in temeljno zahtevo po neodvisnem sodstvu.**

Načelo neodvisnosti sodstva v povezavi s členom 2 PEU in členom 47 Listine nasprotuje nacionalni določbi ali praksi države članice, v skladu s katero nacionalna sodišča niso pristojna za presojo skladnosti nacionalne določbe, ki je bila z odločbo ustavnega sodišča države članice razglašena za ustavno, z določbami prava Unije. Isto načelo nasprotuje, da se zaradi takšne presoje zoper sodnika uvede disciplinski postopek in izreče disciplinska sankcija.

OBVESTILO: Sklepni predlogi generalnega pravobranilca za Sodišče niso zavezujoči. Naloga generalnih pravobranilcev je, da Sodišču popolnoma neodvisno predlagajo pravno rešitev zadeve, ki jo obravnavajo. Sodniki Sodišča zdaj začenjajo posvetovanje o zadevi. Sodba bo razglašena pozneje.

OBVESTILO: S predlogom za sprejetje predhodne odločbe lahko sodišča držav članic v zvezi s sporom, o katerem odločajo, Sodišču predložijo vprašanja o razlagi prava Unije ali veljavnosti aktov Unije. Sodišče ne odloči o nacionalnem sporu. Zadevo reši nacionalno sodišče v skladu z odločbo Sodišča. Ta odločba je enako zavezujoča za druga nacionalna sodišča, ki obravnavajo podoben problem.

Neuradni dokument za medije, ki Sodišča ne zavezuje.

[Celotno besedilo](#) sklepnih predlogov je objavljeno na spletnem mestu CURIA na dan predstavitve.

Kontaktna oseba: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793

Posnetki s predstavitve sklepnih predlogov so na voljo na „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106.